

REGÉLO.

Pesten vasárnap május 8^{kán} 1836.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma, vagy képe 12 kr. p.p.

E L B E S Z É L É S.

I d a. (Végzet.)

A' szerencsétlenség soha sem jár egyedül! —

Már egészen csak a' sorsra bizám dolgom kimenetelét, mivel szépemnek kinyomozására elkövetett minden tettem szerencsés kimenetel nélkülivé lett; midőn egyszer bizonyos félig hizott, veres rézszínű arcú, fekete ruhás közép termetű férjfi-alak hozzám minden kopogtatás nélkül betoppan. Alig vetém reá szemeimet, tüstént gyanú lövelt elmémbe, melly a' következendőből, hogy nem minden alap nélküli volt, még bővebben ki fog tetszeni. — A' köszöntést, a' becsület 's emberség előkövetét, egészen elmellőzte; sőt ezen kívül lángarcza felett viritó tarka szemeit merőn rám meresztvén illy szavakat mormolt:

„Nekem a' törvénygyakorlóval számvetésem van. Tudja-meg, én vagyok kedvesének vélt Idájának jegyese, még pedig elsőség jogán; mert annak keze, még bölcsőjében, nekem ajáltatott. Mint-hogy pedig az urnak meggondolatlan vakmerősége dugába akarja dönteni tapasztalásom szerint tervemet, tessék az óngömb, kard vagy örökös lemondás közül valamelyiket választani.“

„„Szívesen kedves Velejtik ur! — viszonzám neki minden megindulás nélkül — még tán egészen ki sem tetszett ajkain ejteni, midőn az óngömböt választám, mint legezédirányosabb eszközt porünk eldöntésére; de csak egy feltétel alatt.““

„Hadd halljam!“ — viszonzá előbbi zordon hangján.

„„Csekélység, kedves ur! — Minthogy éppen kegyed által történt a' kihívás, kétséget sem szenved, hogy az első lövési jog az enyim; — ugy van-e?““

„Természetes!“ — válaszolá helybenhagyólag.

„„Azonban én nem tagadhatom gyávaságomat—folytatám tovább — hogy a' céltalálásban, el levén ifjúságom más foglalatosságokkal lepvé, nagyon gyakorlatlan vagyok. Ennélfogva csak ugy minél

közelebből, édes Velejtik ur! nevezetesen két lépésről ohajtanék oda egy golyót bezuzatni, hova legtöbb élet szorult. — Jó lesz?""

Ekkor egyszerre más alakot vett fel — az eddig olly durezás arcz, és különös hízelékeny mosolylyal 's kellemesebb hangon, mint főntebb, értésemre adá, hogy tán csak nem akarok románt játszani.

Aha — meg vagy már! — gondolám magamban, — mire tüstént az ajtó-zárhoz közelítvén, annak kulcsával ellenhősemnek eltávozhatósi ösvényét, bár mint ellenzé is, mintegy előre sejdítvén ötletemet, csak hirtelen kettévágom, 's miután elővettem egy vízzel félig tele poharat, abba gyógyszerárosan betakart poromat hintvén illy szavak közt kevergettem:

„Nézzé kedves ur! im' egy pár grán vízzel föleresztett egérkő, melly különben semmihez közel álló csekélységnek látszik ugyan, 's még ajkainkkal szertefújhatjuk; de ha egyszer bevettük, olly csudává válik, melly ama nagy rejtvényt, jövődő éltünk gordiusi csomóját is, képes megfejteni. Mi tetszik már most inkább, ez-e, vagy Idáról a' végképi lemondás? — Némáságából ítélem, hogy egyik sem. — Nemde?""

Ismét csak mély hallgatás; hanem azon tarka színű zavar, melly ellenfelem arczára ült, szöppenéseit mindinkább elárulá.

„Idd-meg gyáva! — rivalkodám most reá hangos kitörő lánggal — vagy örökre tagadd-meg magadtól Idát. — Nincs ugy-e annyi lelki erőd? — Rettegsz azon bíró előtt megjelenni, kit szegény embertársaidon huzott kincsenednek özönével nem remélsz ugy megengesztelni, mint földi bírádat, kiknek pártfogásuk alatt halmozád azokat rakásra!? Ide nézz nyulszívű! így idd-meg a' mérget!""

Én a' poharat fenékgig kiürítettem.

(Hideg borzadozás futá e' szavaknál a' társaság tagjait keresztül; sokakon, kivált a' gyengébb szépnemen szembetűnő lett a' változás.)

Itt tán némellyek ellenmondást is vesznek észre bennem; — így ereszté tovább Zalánczy beszédének fonalát — mivel főntebb azt állítám, hogy én nem a' szenvedélyes szerelmesek közül vagyok; pedig ennyit, indulatok vihara nélkül, tenni aligha lehet. De ha engem a' társaság valaha közelebből ismert volna, könnyen megítélhetné, hogy mit így elkövettem, az inkább merészségem szüleménye, mint a' vak szerelemé.

Azon is csudálkoznak, tudom! uraim 's asszonyaim — monda tovább az ügyvéd — hogy még életben látnak. De könnyű ollykor azt megtartanunk, midőn semmi veszedelem nincs. A' mérge ugyan is, mellyet bevetttem, nem egyéb volt apróra tört nádméznél. Egyéb-iránt az álméreg-ital után komolyan ugyan, de előbbi fenhangom-

mal sokkal alább hagyva, a' tréfát folytatni kívánván még, levettem falon függő lőszeremet, 's kakasát fölperczentvén, Velejtik keblének szegeztem.

(Ismét remegés a' társaságban.)

„Minthogy úgy is el vannak már tépve azon kötelékek — folytatám tovább Velejtikhez — melyek a' világhoz csatoltak, 's egyébként a' legledérebb karok ölelnék helyettem Idámat, nekem mint halál révén állónak, nincs egyéb hátra, minthogy azt, kit éltemben leginkább kedveltem, egy gyáva lélektől megmentvén, bátorságba helyeztessem. Esküdjék-meg tehát az ur, hogy soha oltár elébe nem fogja őt kényszeríteni, vagy különben — —“

Szép lett volna a' társaságnak in corpore látni, milly engedelmessé lett a' zivatart hozó fürgeteg. Térdre omolva mondá most el Velejtik szavaimat utánam, 's én ajtót tárván neki, lélekszakadva rohant-el.

Azonban míg az ügyvéd ekképen mulatja kalandjával a' társaságot, valaki szomszédjai körül megkínálja pornótjával. Hanem midőn egy szippant akarna venni ujára, bizonyos kemény tárgy miatt nem boldogulhatott. Kotorja tehát mindinkább össze a' pornótot, melylyel ama tárgy csak vékonyan látszott behintve lenni, 's egyszerre nyilván észrevehető halaványság vonul Zalánczy arczára.

„Mi az, mi az!“ — kérdé megütközve a' társaság — melly zavarba jövén, feléje tolni akart.

Ekkor a' háziasszony sokat jelentő vonásokkal, csendességet kérve 's nyerve, az ügyész felé fordul:

„Édes Zalánczy ur! kedves-e még keblében azon egykor olly tisztán kedvelt Idának emlékezete?“ — kérdé nyomozólag.

„Nagysád legkisebb kétséget sem képzelhetne rólam — válaszolá Zalánczy őszintén — ha belsőmet feltárhatnám!“

„Ha tehát én valami uton lehetségessé tenném, mi eddig kegyed előtt lehetetlennek tetszett, úgy érezne-e még az iránt, mint egykor?“

„Megfoghatlannak 's nagyon visszatetszőnek látszik előttem nagysád részvétele: de ha már ennyire nyilatkoztam a' társaság előtt — viszonzá Zalánczy — miért ne tovább is. Én őt most is szint' azon vonzalommal szeretem, mint ezelőtt négy évvel.“

„Nem ellenzené tehát az egybekelést?“

Az ügyvéd még ki sem ejté egészen ezen utósó kérdésre helyben hagyó feleletét, midőn az ablaknál ült, 's künn a' szabadban merengeni láttatott asszonyságok nem tartoztatván már magokat tovább, mind ketten hirtelen előtte termenek, 's az egyike félre huzván fátyolát, Zalánczy szeme Idának, a' kellemteljes szépségnek, csillagai-

val ütközik össze. Szótlan némaságba merültek ekkor a' szerelmesek 's a' jelenvolt tagok. Az utóbbiak feszült figyelemmel lesték a' dolog kimenetelét. A' háziasszony most (kinek ötlete szülé a' pornóti esetet is, melylyel Zalánczyt, mivel abba ugy helyezé ennek néhai szerencsétlen összejövetén Idánál hagyott mellképét, hogy annak elkerülhetlenül szemébe kellett ötleni, csak próbakőre kívánta tenni) a' két különös történetű fiatal személy kezét összetevé, 's az ügyvédnek tudtára adá, hogy nem tarthat már az aunyira félelmes Zarándytól, kedvese atyjától, 's neki bátyjától, kit rég elragadott a' halál; sőt Idát, mint annak egyetlen örökösét, egészen függetlenül az apai hatalomtól nyerheti-el. Ezek után a' házi ur jó szerencsét kívánt az ügyésznek, mint leendő rokonának. — Követék őt ebben Kernyei 's az egész társaság mosolyogva. Hanem jóllehet közössé lett is a' társaság öröme: de azt senki sem érzé oly nagy mértékben, mint maga Zalánczy Idájával együtt; kik a' gyűrűváltást is a' társaság tanúsága előtt tüstént megtették. — Szirányi most hiteséhez közelítvén, megölelte őt, 's megköszönte neki e' jó feltalálását, melylyel két egymástól elszakasztott szívet ismét összeforrasztott.

HAZAI HIRLELŐ.

Magyar vitézek öröminnepe Viczenzában.

Apr. 19-én mint ő cs. k. felsége, legkegyelmesebb fejedelmünk születési innepén Widovgradi Rukavina 61-dik gyalog vonal-ezrede két uj zászlójának felszenteltetését inneplé. — Megilletődve 's nehezen vált-meg ugyan a' régiebektől, mellyek oly sok véres 's nehéz harczban a' csüggedhetlen bátorságnak 's királyért és hazáért tökéletes elszánnak élénk jeleit viselék: de a' jövődre nézve remélt hasonló szerencse és jámbor bizakodás, valamint ama fenséges kitüntetés, mellyben az uj zászlók részesültek, azon fájdalmat legyőzhetővé tették.

Az említett inneplés Viczenzában (lombard-velencei királyságban) a' székes egyház piaczn ment végbe a' rendszabályok értelméhez képest, 's a' legnagyobb diszben kiállott mindkét zászlóalj (Bataillon) jelenlétében. Szivre ható volt látni — midőn a' mgos ezredes ur b. Gerliczy József általadván a' két zászlót, magyar, német, 's oláh nyelven rövid beszédet monda — azon mély illetődést 's meghatást minden vitéznek arczán, mellyből világosan mutatkozik a' kívánság, hogy e' mai cselekvénynek magos becsét legelső alkalommal kétségtelen tettegi erővel örök időkre átszállítsák az utóvilágra.

A' beszéd következő volt:

„Midőn nektek uj felszentelt zászlóinkat általadom, emlékezzetek-meg az előbbiekre is, mellyek hűségtöknek 's bátorságtoknak

jelei levén töledek jövődöre is Istenért királyért 's hazáért hasonló feláldozásokat kívánják-meg, 's titeket minden viszontagságnak, nélkülözés és veszélynek állhatatos 's dicsőséges eltűrésére buzdítanak. E' zászlók tehát erősségül szolgáljanak a' veszedelemben, gyűlhelyül az elszélesztéskor, a' győzelemben bátorságtok jeléül, 's végre halálunkkor lobogjanak vigasztalólag körülöttünk!"

Mind a' két zászlónak szerencséje vala fenséges pártfogónékat nyerni, t. i. ő felségét Maria Ludovicát cs. kir. főhercegnét, Parma, Piacenza, Wastalla uralkodó hercegnéjét — és Erzsébetet cs. k. főhercegnét, a' fens. lombard-velencei alkirály hitesét. — Mind a' két fens. pártfogóné amaz igen szép és drága szalagok ajándékozása által dicsőíték magokat, melyeket olly kívánsággal küldének, hogy küldőjeikről a' derék vitézek emlékezzenek majd meg a' komoly alkalmak idején, és éppen olly örömmel szálljanak szembe a' veszedelmekkel királyért és hazáért, valamint ő fenségek is örültek, hogy az új szent hadjeleket, melyek az illető se-reget vajha mindig győzelemre 's dicsőségre vezéreljék, e' szalagokkal ékesíthették.

Az egyik zászlónak szalagjai zöld színűek, arannyal himezve, 's igen gazdag és nagy bojtokkal, zsinórokkal, 's rojtokkal vannak ékesítve. A' szalagok végein igen szépen és mesterségesen varva látszik Parma czimere „Maria Ludovica“ egybefont nevével. Az egyik szalag belső oldalán e' himzett magyar szók olvashatók: **HIVEN 'S VITEZÜL**; a' másikon: „Ex dono Mariae Ludovicae A.A. et Ducis Parmae, Placentiae, et Wastallae die 19. Aprilis 1836.“

A' másik zászlónak setét zöld bárson szalagja ezüsttel himezve, 's hasonlólag rojt, zsinór 's bojtokkal ékesítve; egyik oldalán Sabaudia (Savoyen) czimerét viseli, másikon e' magyar szók olvashatók: **ÉRET-TED ÉLETÜNKET IS** — 's alul latinul: „Elisabeth Archidux Austriae, Princeps Sabaudiae dono dedit die 19. Aprilis 1836.“

Izlésre, szépségre 's az ajándék gazdagságára nézve mind a' két zászlón már többet kívánni lehetlen.

A' lobogók ezüst szegekkel verettek-le; ezen célra használtatott két arany szeg is a' fens. pártfogóné nevében. — Mig a' szegek beverettek, az ezered a' hódulati népdalt éneklé.

Az inneplés dicsőítésére a' legénység, őrmestertől kezdve lefelé, egy messzel bort kapott fejenként. A' 70 terítvényű nagy asztalhoz jeles idegenek és vendégek voltak hivatalosak.

Barilli Giorgio vicenzai professor ur következő nyomtatott madrigallal tisztelék-meg e' nevezetes inneplést:

In Occasione Che L'Inclito Reggimento Rukavina Riceve
 Il Nuovo Stendardo Sotto Gli Auspici
 Di S. A. Serenissima L'Arciduchessa Elisabetta
 Vice-Regina Del Regno Lombardo Veneto

M a d r i g a l e

d i

G. R.

*Te la Fede auspicando e la Beltude ,
 Cinto d'amiche spade ,
 Novo n'andrai Vessillo !
 Di tube in fra lo squillo ,
 Ed al fragor d'ignivomi metalli
 Ognor segnando i calli ,
 Che, per l'arduo cammin della Vittoria ,
 Guidano al tempio dell' Austriaca Gloria ,
 E poi che a te decoro
 Accrescerà l'alloro ,
 Di cui vedremti onusto
 Per man del mite, a' noi diletto Augusto
 Tal su te sculta avrai nobil divisa
 „I lauri col favor d'Elisa.“*

Vicenza. 1836. Tip. Picutti edit.

Magyarul ennek következő értelme:

Azon Alkalommal, Midőn Rukavina Nemes Ezrede Nyere
 Új Zászlóját Pártfogása Alatt
 Ó Cs. K. Fenségének Erzsébet Főhercegnének
 Lombard-Velencei Királyság Alkirálynéjának.

M a d r i g a l

R. G—től.

A' hűség 's szépség pártfogolván téged
 Rokon kardoktól körzött
 Új zászló! minden órán
 A' harsány trombita-hang
 'S tűzömlesztő érczek dörgése alatt
 A' nehéz győzelem
 Utját mutatandod, melly Ausztriának
 Dicsőség-templomához elvezetend.
 'S ha ékszered azután
 Sokasul, a' borostyán,
 Melylyel terhelve téged
 Látunk kedvelt jó fejedelmünk kezétől,
 Alattad áll majd, mint nemes jelmondat:
 „Eliza védelmével nyert borostyán!“

P E S T I V I Z S G Á L Ó.

A' fens. nádor ő cs. k. főherczegs. visszajövelete nevezetes és minden tekintetben érzékeny innapi napot szerze a' Budapestieknek, kik nyilvános bizonyosságát adták (valamint multkor is a' fens. nádor főhgné visszajöttkor apr. 14.) ama mély tisztelettel párosult igaz szeretetnek, melylyel a' haza boldogításában fáradozott fens. nádor és háznépe iránt viseltetnek. Már majus 3-kán váratott ő cs. k. főhgségének visszajötté Pozsonból a' gőzhajón; mely okból nemcsak fens. háznépe éji 10 óráig várta őt a' gőzhajói álláshely előtt, hanem számtalan néptömeg is éjfélig járt 's kelt a' Duna két partján, a' zöld ágakkal sűrűn, és 100 zászlóval ékesített hidon. Ezen alkalomra a' hid korlátjai nemzeti hármassal (zöld, fehér, veres) befestettek, 's a' zászlók is hasonló színű szövetekből készültek. Alkonyatkor a' Duna két partjához legközelebb fekvő utcák házai megvilágítottak, az ablakokból nemzeti hármassal szövetek lobogtak; Pest városának huszárai fáklyákkal verek körül a' kiszálló helyet. A' fens. nádornak e' napon meg nem érkezéséből támadt nem csekély aggodalmunkat kellemesen oszlata-e' annak más napi délután hatodfél órakor „Nádor gőzhajón“ (mellyen császári 's magyar színű zászlók lobogtak) szerencsés visszajövelete. Iszonyú sokaság várakozék idvezlésére, és számtalan „éljen“-nel köszöntésére. A' huszár ezredi öltözetben volt fens. főherczeget kedves háznépe fogadá, majd a' pesti városi tanács idvezlé, 's így háznépe társaságában udvari hintójába ülven a' pesti lovas csapattól, (a' polg. vadász csapat haza térvén) tömérdek néptől 's hintóktól kísértetett Budára, hol a' hidfőnél sok ezer ember hangos örömjajjal a' városi hatóság idvezlése mellett 's a' budai lovas polgárságtól fogadtatván kísértetett a' várba. Itt a' ma érkezett „Sándor granátos osztálya“ török muzsikával idvezlé. Ez eloszolván, Mazzuchelli és a' pattantyús ezrednek hangáskara egész estig válogatott darabok zengedeztetésével tisztelkedék ő fensége ablakai alatt, ki méltóztatott nyílt ablaknál háznépével együtt szokott kegyességgel e' köz öröm hangjait hallgatni. A' budai főkörmányszéki és hadi méltóságok legnagyobb diszben udvaroltak. Estve a' két városnak Duna melléki házai ismét megvalának világítva. Budán a' Gellért hegyi épület sok ezer lámpavilágban igen megható tekintetet nyujta. E' fényben vala ott olvasható óriási betűkben: VIVAT J. A. P. Csinosan és számtalan lámpákkal világítanak a' rudas fordó, László, és Likka házak. Különösen pedig ezen utóbbiban t. Döbrentei Gábor ur ablakai. — A' pesti házak közt megkülönböztetve ragyogtak a' hidmelléki őrházacskák, redut-terem erkélye, Rupp, Heinrich, Ullmann háza, a' nemz. casino varandája, és Dunafördő. — A' Dunán varázsfényben csillogtak: Turteltaub és Ullmann rakhajója (mellyen számos nemzeti színű zászló lobogott), a' budai 's pesti malmok, és a' gőzhajó kiszállási hidacskája, mely nappal nemzeti zászlókkal, zöldágakkal, virágokkal vala ékesítve és meghintve. — Az ő fenségét hozó gőzhajónak legelső feltünésekor kezdének ropogni a' Duna két partján a' városi taraczkok, és a' Gellért hegyen álló ágyúk, melyeknek dörgései szüntelen tartottak, míg ő cs. k. főhgsége a' várpalotába ért. A' megvilágosított házakat szemlélő számtalan néptömeg Budán 's Pesten egész éjfélig zsbongott.

TERMÉSZETI TÖRTÉNET 'S TUDOMÁNY.

Levegői kövek (meteorok) lehetőség. (Végzet.)

Már, hogy a' szabad világüregségben keletkezett vagy létező illy kis testek minden egyéb ok nélkül leeshessenek, azt csak a' vastagabb empiria állíthatja.

A' kis testek olly keressé esnek-le, mint a' nagyok, mivel a' világürességnek nincs fenje, nincs alantja; a' kis testek olly kevéssé eshetnek-le az ürességből, mint az antipodák a' földről. Azon általános szabályos szításon kívül, melylyel minden test egy középponthoz tapad, a' cosmicai test semmi súlyt nem ismer, de az illy test részei azon test középpontjához szítanak, melyhez tartoznak, s ezen tapasztalható súly a' ridegített ércz- viz- vagy lég-cseptől kezdve a' világüresség minden egyéb testein keresztül megy kivétel nélkül.

A' világürességben kétségen kívül fel vagy egész függetlenséggel egy középonti testtől forgó kis mechanikai testek tehát legtermészetesb uton jöhetnek egyik-másik nagyobb testtel összeütközésbe; ez akkor szítóerejének nagysága által őket magához ragadja, vagy pedig szétszaggattatik, vagy elenyésztetik. Ezen szétszaggatás szintén könnyen megfogható következése azon természetetörőnek, melyly a' nagy cosmicai testekben létez, mint a' következőkből láthatui.

] Az aránylag csekély magosságokban, hova az ember a' légben fölszállhat, igen észrevehető, hogy a' nyújtékonyító erő már azon magosságokban is jó nagy hatalommal bír. A' léghajó fölpuffad, s még magosabbra érve szét repedne; minden symptomák, melyeket az ember illy magosságokban magán is tapasztal, a' benne létező nedvek nyújtékonytságának következései; ő is szét repedne, ha még egyszer olly magosra szállandua. A' viz háromszor magosabban szétrepedve gas-sá leendne; egy vízzel töltött palaczk szétrepedne, vize gas-sá lenne, az üvegcserepek pedig lehullanának. Könnyen átláthatni, hogy ezen nyújtékony-ság a' magosságnak minden fokánál emelkedik, s végre rettenetes erejűvé lesz. Már, hogy egy kis világtestnek, ha nagy légkörbe jut, okvetetlenül szét kell omolnia, része gassá lesz, része romokban leesik, mind ez okszerű következtetés, melynek józan ésszel ellenmondani nem lehet.

A' légkövekről adott két véleménynek valóban bizonyos volta tehát abban áll, hogy egyik a' kettő közül jó magyarázat; mert hogy a' légkövek a' holdból jönek, az nem egyéb phantasticai physikai ideálnál, melyet megczáfolni nem szükséges. Az itélőtehetségnek tehát még csak azt kell meghatároznia, miképen válnak-el a' légkörben elgaszodott ásványrészek; miképen torulnak és eshetnek-le; vagy mennyiben kétséges, okok szerint, hogy a' nagy világtestek között kis ephemeris testek is léteznek. Ha az utóbbit nem lehet kétségesíteni, akkor következetes, hogy a' meteorok illy cosmicai ephemeris, melyek a' föld légkörébe jutottak.

Hogy a' levegő ásványrészeket választ-el, s azokat meteorokké tömegesíti, az nem egyéb, mint a' légkör természetchenismására minden tekintet nélküli feltevés: ellenben azon vélekedés, hogy a' világürességben kis cosmicai testek találkoznak, nem önkénytes feltevés, hanem olly vélemény, melyet az analogia következtetést és hitelesít.

Csererejtvény.

Nyolez betű, három tag, nagy hasznót hajt a' kovácsnak.

1. 2. 3. 4. 5. Legmagosabb szerepet játszom az embereken.
1. 2. 3. 6. 7. 8. Ezt választja cigány a' kenyér mellől, ha kínálod.
4. 5. 2. Élet-adód tiszteld! isteni s szent e' parancs.
1. 6. 7. 8. 2. Szárnyas házi madár; de ha vad, tavakat keres egyre.
6. 7. 8. Ház fedelén láthatsz forgani munka között.
1. 2. 5. 4. Én velem a' munkás pár gyakran szerzi-meg étkét,
3. 4. 5. Rám olvasni tudó könyvben ezerszer akad.

M. Váczeról.

Előbbi rejtvény: Sárrett.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.